

تفسیر ساحتی
سوره الجاثیات

محمد خامه گر

عضو هیأت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

سرشناسه : خامه گر، محمد

عنوان و نام پدیدآور : تفسیر ساختاری سوره حجرات؛ وظایف دینی مؤمنان در جامعه اسلامی / محمد خامه گر

مشخصات ناشر : مشهد؛ انتشارات ۱۳۹۴، ۱۱۰

مشخصات ظاهری : ۱۹۶ ص

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۵۸-۴۸-۳

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

عنوان دیگر : وظایف دینی مؤمنان در جامعه اسلامی

موضوع : تفاسیر (سوره، حجرات)

موضوع : تفاسیر شیعه - قرن ۱۴

رده بندی کنگره ۹۴۰۳۰۲/۸۲۷/خ BP

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۱۸

شماره کتاب شناسی ملی : ۳۸۸۷۸۳

• عنوان : تفسیر ساختاری سوره حجرات

• نویسنده : محمد خامه گر

• تهیه : مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالقلین

• چاپ : ۱۳۹۴

• ناشر : انتشارات ۱۱۰

• نوبت چاپ : اول، مهر ۱۳۹۴

• شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

• بهاء : ۱۰/۰۰۰ تومان

• نشانی الکترونیکی نویسنده : Khamegar@gmail.com

• مرکز پخش : مشهد، خیابان آزادی، نبش کوچه روشن، مجتمع تجاری یاس، طبقه منهای یک، انتشارات

• تلفن : ۰۵۱۳۲۲۳۱۶۰۳ - ۰۵۱۳۲۲۱۸۱۰۵

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۵۸-۴۸-۳

فهرست مطالب

درس اول: آشنایی با سوره حجرات	۱۱
گفتار اول: وظایف مؤمنان در برابر پیامبر خدا ﷺ	۱۸
درس دوم: پیروی کامل از فرمان خدا و پیغمبر ﷺ	۲۰
درس سوم: رعایت ادب در سخن گفتن با پیامبر ﷺ	۳۰
درس چهارم: رعایت متانت در محضر رسول خدا ﷺ	۳۹
درس پنجم: رعایت شأن پیامبر ﷺ هنگام سخن گفتن	۴۶
درس ششم: هوشیاری در برابر شایعات	۵۰
درس هفتم: پیروی از نظر رهبری در اختلافات	۶۱
گفتار دوم: وظایف اجتماعی مؤمنان در برابر یکدیگر	۷۴
درس هشتم: اصلاح بین مؤمنان	۷۶
درس نهم: برادری اسلامی	۸۸
درس دهم: پرهیز از تمسخر مؤمنان	۹۹

درس یازدهم: احترام به شخصیت مؤمنان	۱۰۹
درس دوازدهم: رعایت حریم شخصی مؤمنان	۱۱۶
درس سیزدهم: غیبت کردن ممنوع	۱۲۶
گفتار سوم: موانع عمل به وظایف دینی	۱۳۶
درس چهاردهم: تقوا معیار فضیلت و برتری انسان ها	۱۳۹
درس پانزدهم: تفاوت اسلام و ایمان	۱۵۴
درس شانزدهم: شاخصه های ایمان راستین	۱۶۳
درس هفدهم: نگاه خدا از ایمان انسان ها	۱۷۱
درس هیجدهم: ایمان بزرگترین نعمت خدا	۱۷۶
ساختار تفصیلی سوره حجر	۱۸۹

بسم الله الرحمن الرحيم

قرآن، نوری است که چراغ‌های آن خاموشی نگیرد و چراغی است که افروختگی اش کاهش نپذیرد، دریایی است که ژرفنای آن را کسی نیابد و راهی است که پیمودنش رهرو را به گمراهی نکساند، برتوی که فروغ آن تیرگی نگیرد و فرقانی که نور برهانش خاموشی نپذیرد، خدا آن راه را برای دانشمندان و بهار دل‌های فقیهان و مقصد راه‌های پارسایان قرار داده است.

پنج بیانه جلد ۱۹۸

روش ساختاری سبک جدیدی در تفسیر قرآن است. این روش بر نگرش جامع‌گرایانه به معانی سوره‌ها استوار است. این نگاه نو، افق جدیدی در تفسیر معانی بلند این کتاب آسمانی می‌گشاید و روش‌های نوینی را در عرصه‌ی قرآن پژوهی و آموزش‌های قرآنی ارائه می‌دهد.^۱

آنچه در پیش رو دارید تفسیر ساختاری سوره مبارکه‌ی حجرات است در این اثبات برای تفسیر هر آیه، از شش عنصر تفسیری با ویژگی‌های زیر استفاده شده است.

۱- معرفی سورد

پیش از شروع تفسیر، سوره به اجمال معرفی شده است و در آن به تاریخ نزول،

۱. برای آشنایی با روش تفسیر ساختاری، به کتاب ساختار هندسی سوره‌های قرآن اثر دیگر مؤلف مراجعه نمایید.

ترتیب نزول، اسامی سوره، مکی و مدنی بودن سوره و فضیلت سوره اشاره شده است. افزون بر این، فضای نزول سوره نیز بیان می‌گردد. در فضای نزول به حوادث مهمی که مقارن با نزول سوره رخ داده است اشاره می‌شود..

۲- ساختار سوره

پس از معرفی اجمالی هر سوره، نمودار سوره با مراجعه به منابع معتبر و رعایت اصول و قواعد طراحی ساختار سوره، ارائه شده است. در صورتی که این نمودار در اندازه‌ی بزرگ در کلاس نصب شود یا با کمک دستگاه بر روی پرده ارائه گردد، کمک بزرگی به برقراری ارتباط فراگیران با مفاهیم درس خواهد نمود.

۳- گزینش آیات تفسیری

هدف از این گزینش آشنایی اجمالی خواننده با محتوای دسته‌ای از آیات است که در یک درس ارائه شده است. در این بخش، ارتباط آیه با آیات قبل، نظم درونی آیات و خلاصه تفسیر آن درس می‌شود.

۴- نکات تفسیری

در این قسمت به مطالبی که نیاز به تفسیری آیه به آن وابسته است، پرداخته می‌شود و یا به سؤالاتی که ممکن است برای خواننده مطرح شود؛ پاسخ داده می‌شود. برای هر نکته‌ی تفسیری یک عنوان انتخاب شده است تا ارتباط خواننده با آن آسان گردد.

برای تدوین نکات تفسیری، از تفاسیر معتبر شیعه به ویژه تفسیر شریف المیزان، نمونه، مجمع البیان، تفسیر هدایت، استفاده شده است. منحصراً شرح واژگان، کتاب ارزشمند «التحقیق فی کلمات القرآن الکریم» است؛ اما از سایر منابع نحوی مانند مفردات راغب نیز استفاده شده است.

۵- حکمت‌ها و مواظب

در این بخش مهم‌ترین موضوعاتی که در آیات هر درس مطرح شده، با استفاده از

آیات و روایات و سخنان بزرگان تحلیل و بیان شده است. این قسمت برای مبلغان و مدرسانی که نگرش موضوعی به قرآن دارند بسیار مفید است.

۶ درس‌ها و پیام‌ها

در این قسمت مهم‌ترین پیام‌های اخلاقی و اجتماعی که آیات مورد بحث به آنها اشاره کرده بیان شده است. منبع اصلی این بخش تفسیر نور از حجت الاسلام و المسلمین قرائتی است.

معاونت، فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه مراتب سیاست‌گذاری خود را نسبت به کسانی که در نگارش این اثر یاری رساندند، بویژه نویسنده گرامی آقای محمد خامه گر اعلام می‌نماید. امید است خداوند در سایه الطاف بی‌کران امام علی بن موسی الرضا علیه السلام به همه ما رفیق فهم و عمل به آیات پرفروغ الهی را عنایت فرماید و ما را در استمرار این خدمت کوچک یاری رساند.

معاونت فرهنگی و اجتماعی

سازمان اوقاف و امور خیریه